

влада шукала опору в провінції, її майбутнє аж до середини XIX ст. було пов'язане із зміцненням феодално-кріпосницької системи.

Сучасна Україна є частиною європейської культури і, безумовно, поширює на себе всі складнощі, перспективи та проблеми останньої. Саме відмінність між Сходом і Заходом, особливо щодо ідентичності, історичної пам'яті, мови, стали політичним інструментом в Україні і використовується політтехнологами, що створює численні проблеми і лише роз'єднує українців. Разом з тим, наша держава як існуючий історичний, етнонаціональний, духовно-культурний соціум є специфічним явищем сучасного суспільного розвитку та прикладу становлення громадянської ідентичності.

1. *Гуманіст епохи Відродження. // Календар знаменних подій і дат. IV квартал. 2005. — 2005. — С. 97—102.* 2. *Оріховський С.. «Напучення польському королеві Сигізмунду Августу» Дається за: [Stanislai Orichovii]. Fidelis subditus sive de institutione regia ad Sigismundum Augustium libri duo, 1543. — Warszawa, 1900. Переклад В. Литвинова,* 3. *Фатушиний А. Національна ідея як динамічна система духовних вартостей // А. Фартушиний . Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку. Вип.1. в-во Львів1990.*

Колодій Н. В.

Національний університет «Львівська політехніка»

ПРОФЕСІЙНА МОВНОКОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНЦІЯ

Сьогодні у провідних європейських освітніх системах спостерігається значне зростання наукового інтересу до гуманітаризації вищої освіти, і до технічної зокрема. Це обумовлено багатьма причинами. Одна з них полягає в тому, що фундаментальна підготовка майбутнього спеціаліста може досягатися лише за умови широкої гуманітаризації технічної освіти, друга – в рівні сформованості його особистісної культури. Саме тому сучасний етап розвитку вищої технічної освіти характеризується прагненням виявити теоретичні основи його гуманітаризації, системно й органічно вписати формування мовної компетентності у процес професійного становлення особистості майбутнього спеціаліста.

В умовах розбудови та утвердження України, як незалежної європейської держави, гостро постало питання піднесення статусу української мови, забезпечення її використання в усіх сферах громадського й державного життя. І тому, досконале, ґрунтовне володіння українською літературною мовою у повсякденно-діловій діяльності є обов'язком кожного свідомого громадянина, кожного фахівця, в тому числі й випускника закладу вищої освіти.

Викладання мовних дисциплін на технічних спеціальностях у закладах вищої освіти не тільки сприяє гуманізації освітнього процесу і підвищенні мовної освіченості студентів та аспірантів, але й впливає на їх культурний рівень, як майбутньої генерації української інтелігенції.

Саме на вирішення цієї проблеми у Львівській політехніці» й спрямовано вивчення студентами навчальної дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням», у межах якої відбувається формування у майбутніх фахівців мовнокомунікативних компетенцій.

Розвитку професійно-педагогічної компетентності присвячені праці Н.Бібік, Л.Ващенко, О.Коваленко, О.Локшина, О.Овчарук, Л.Паращенко, О.Пометун, С. Раков, О. Савченко, В. Адольфа, Є. Бондаревської, І.Зимньої, І. Ісаєва, Н.Кузьміної, А.Маркової, А.Тряпициної та інших. Окремі питання професійної мовнокомунікативної компетенції знайшли своє відображення у працях Баракатової Н.А., Данилюк І.Г., Загнітко А.П., Коцюбовської Г.А., Максименко В. Ф. , Мозгового В.І., Хміль Ф. І., Мацюк З. та ін.

Доповідь присвячена розкриттю питання формування мовнокомунікативних компетенцій студентів технічних закладів вищої освіти.

Мовна компетенція – це засвоєння, усвідомлення мовних норм, що склалися історично в фонетиці, лексиці, граматиці, орфоєпії, семантиці, стилістиці та адекватне їх застосування в будь-якій людській діяльності у процесі використання певної мови. Це інтегративне явище, що охоплює цілу низку спеціальних здібностей, знань, умінь, навичок, стратегій і тактик мовної поведінки, установок для успішного здійснення мовленнєвої діяльності в конкретних умовах професійної діяльності

Професійна комунікативна компетенція передбачає насамперед наявність професійних знань, а також загальної гуманітарної культури людини, її вміння орієнтуватися в навколишньому світі, вміння і навичок спілкування. Тобто вона формується на основі комунікативної компетенції.

Комунікативна компетенція – сукупність знань про спілкування в різноманітних умовах і з різними комунікантами, а також умінь їх ефективного застосування в конкретному спілкуванні. Вона передбачає володіння мовленнєвими уміньми й навичками, необхідними для спілкування, сукупність знань про норми й правила ведення природної комунікації.

Мовленнєва компетентність окреслює загальне коло комунікативних умінь і навичок та є однією з найважливіших передумов розумового розвитку людини, успішного засвоєння нею основ наук. Її завдання полягає в тому, щоб збагачувати словник фахівця, сформувати в нього вміння точно й правильно висловлювати свої думки ясно, просто, послідовно, логічно, виразно й переконливо, зрозуміло не тільки для нього самого, а й для інших.

У Львівській політехніці вивчення навчальної дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» реалізує компетентнісний, функціонально-діяльнісний та особисто-орієнтований підходи до навчання української мови, що відповідає сучасним суспільним запитам, запропонованим загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти.

Мета навчання полягає у формуванні інтелектуально розвиненої, морально досконалої, національно свідомої, духовно багатой мовної особистості, яка вільно володіє виражальними засобами сучасної української літературної мови, її стилями, різновидами, жанрами в усіх видах мовленнєвої діяльності, відзначається готовністю до подальшого професійно-орієнтованого навчання, спроможна самостійно визначити цілі самоосвіти, самовиховання й саморозвитку та їх реалізувати.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» є: формування усвідомленого ставлення до української мови як інтелектуальної, духовної, моральної і культурної цінності; потреби знати сучасну українську мову й досконало нею володіти в усіх сферах суспільного життя; готовності до адекватного вибору й отримання професійної освіти; розвиток креативно-інтелектуальних здібностей студентів, їх інтересу до вивчення української мови, до досягнення вершин української культури й мистецтва слова; формування мовних компетенцій, тобто системних знань про мову як засобу вираження думок і почуттів людини, практичних навичок володіння культурою мови, дотримання в усних і письмових висловлюваннях орфоєпічних, орфографічних, лексичних, морфологічних, стилістичних, пунктуаційних норм, умінь користуватися лінгвістичними словниками; вироблення мовного смаку шляхом розширення філологічного світогляду, вміння використовувати набуті знання при роботі з мовним матеріалом.

Формування мовнокомунікативних компетенцій відбувається шляхом: поглиблення знань про функціонально-стилістичну систему української мови, засвоєння норм мовленнєвої поведінки в різних сферах і ситуаціях спілкування та вдосконалення вміння і навичок спілкування в науковій та офіційно-діловій сферах, оволодіння різноманітними стратегіями і тактиками ефективної комунікації, генерування вартісних зразків власної мовленнєвої творчості, виховання потреби самоосвіти і самооцінки для постійного вдосконалення особистісно-мовленнєвої діяльності; розвитку вміння і навичок

переконливо викладати свої думки, дискутувати, використовуючи різні способи аргументації, вести діалог із співрозмовниками, дотримуючись правил мовленнєвого етикету; працювати з різними типами текстів, у тому числі й з мовними формами різних жанрів, стилів і підстилів; оволодіння вмінням сприймати, аналізувати, зіставляти мовні явища й факти, коментувати та оцінювати їх під кутом зору нормативності, відповідності ситуації спілкування; формування дослідницької компетенції, удосконалення вмінь і навичок самостійної роботи з науковим текстом, різноманітними джерелами наукової інформації, зокрема електронної, розвиток умінь інформаційної переробки тексту, пошук інноваційних технологій. Успіх комунікативного акту буде залежати від уміння мовця зацікавити реципієнта сказаним.

На основі комунікативних умінь і навичок встановлюється комунікативна компетентність як здатність користуватися мовою залежно від ситуації. «Українська мова за професійним спрямуванням» дозволяє не лише підтримати наявні україномовні тенденції в освітньо-професійному спілкуванні, а й сприяє засвоєнню оптимальних способів оперування мовою як знаряддям досягнення успіху у професійній сфері.

Таким чином, професійна мовнокомунікативна компетенція особистості майбутнього спеціаліста є показником сформованості системи професійних знань, комунікативних умінь і навичок, ціннісних орієнтацій, загальної гуманітарної культури, інтегральних показників культури мовлення, необхідних для якісної професійної діяльності.

Сформувані професійну мовнокомунікативну компетенцію покликана сучасна система вищої технічної освіти. Важливу роль у цьому процесі відіграє вивчення студентами навчальної дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням».

1. Баракатова Н.А., Коцюбовська Г.А. *Ділова українська мова (довідково-інформаційні матеріали та тренувальні вправи): Навч. посіб.* – Дніпропетровськ: ДРІ ДУ УАДУ, 2003. – 64с, 2. Бикова Г.П. *Українська мова та культура мовлення: Навчальний посібник для студентів заочної форми навчання.* – К.: НАУ, 2002. – 122 с., 3. Загнітко А. П. *Українське ділове мовлення: професійне і непрофесійне спілкування / Загнітко А. П., Данилюк І. Г.* – Донецьк : ТОВ ВКФ "БАО", 2006. – 480 с., 4. Максименко В. Ф. *Мова професійного спілкування / В. Ф. Максименко.* – Х. : ТОВ-СІНГ ПЛЮС, 2008. – 512с., 5. Мацюк З. *Українська мова професійного спілкування : навч. посібн. / Мацюк З., Станкевич Н.* – К. : Каравела, 2006. – 352 с., 6. Мозговий В.І. *Українська мова. Основи професійного спілкування службовців.* – Донецьк: Центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, керівників державних підприємств, установ та організацій Донецької облдержадміністрації, 2003. 120 с., 36 табл., *Педагогічна майстерність / [І. А. Зязюн, Л. В. Карамущенко, І. Ф., 7. Хміль Ф. І. Ділове спілкування : навч. посібн. для студентів ВНЗ / Ф. І. Хміль.* – К. : Академія, 2004. – 280 с. (Альма-матер), 8. Шевчук С.В. *Українське ділове мовлення: Підручник.* – К.: Література ЛТД, 2003. – 480 с.

Макарчук О. Г.

Національний університет «Львівська політехніка»

СИНЕРГЕТИЧНИЙ ДИСКУРС У ВИВЧЕННІ ПАРТІЙНОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ

Синергетика як міждисциплінарний напрям виникла у другій половині ХХ століття на основі критики класичної науки. Синергетична теорія запропонувала нові категорії, суттєві для розуміння суті сучасної журналістики, в тому числі й її важливої складової – партійної преси.